

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

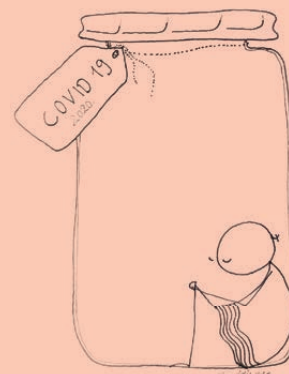
ANUL LXX NR. 21

Vineri,
22
MAI
2020

9 771418 834006

20021

BORCANIADA 2020

GRAFICĂ DE ADELA KISS

**Borcaniada graficienei
Adela Kiss, inspirată
de pandemie**

(Paginile 3 și 12)

**De când trăiesc
români în orașul
Jula? (1)**

(Pagina 8)

**Cum a schimbat
pandemia viața
profesorilor noștri?**

(Paginile 3 și 9)

Calendar ortodox

25 mai, luni, † A treia aflare a Capului Sf. Prooroc Ioan Botezătorul; Sf. Mc. Celestin
26 mai, marți, Sf. Ap. Carp și Alfeu, din cei 70; Sf. Mc. Averchie și Elena
27 mai, miercuri, Odovania praznicului Învierii Domnului; Sf. Mc. Iuliu Veteranul; Sf. Sfințiți Mc. Terapont și Eladie; Sf. Mc. Alipie; Sf. Ioan Rusul (Dezlegare la pește)
28 mai, joi, (+) Înălțarea Domnului (Ispasul); Ziua Eroilor
29 mai, vineri, Sf. Mc. Teodosia; Sf. Sfințit Mc. Olivian și Alexandru (Dezlegare la pește)
30 mai, sâmbătă, Sf. Cuv. Isaachie Mărt. și Varlaam; Sf. Mc. Natalie
31 mai, duminică, Sf. Mc. Ermie; Sf. Mc. Eusebie și Haralambie. Duminica a VII-a după Paști (a Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic)

Omul săptămânii

Lucian Magdu

Pe 22 mai se vor împlini 52 de ani de la moartea lui Lucian Magdu, medic, poet și regizor cinematografic român din Ungaria. S-a născut la Bătană, pe 23 aprilie 1937, în familia preotului ortodox Ioan Magdu și a preotesei Maria Pojar. La botez, primul copil al familiei Magdu a primit trei nume: Lucian Evorian Gheorghe. Școlile și le-a început la Bătană, ca de la 10 ani să fie mutat la școala generală și apoi la liceul românesc din Jula. A

continuat la Facultatea de Medicină din Seghedin și la Școala Superioară de Artă Cinematografică din Budapesta. Primele poezii, scrise în limba română, și le-a publicat în suplimentul literar (*Vocea tineretului*) al gazetei *Libertatea noastră*, predecesorul revistei *Foaia românească*. Povara procesului de căutare a identității sale este încărcată și de dificultățile provenite din alegerea forțată – din dorință părintească – a unei cariere. Frumusețea chinuitoare a căutării identității și dilema autorealizării îi oferă teme pentru poeziile scrise într-o versificație modernă, de data aceasta în limba maghiară, publicate în reviste literare din Seghedin. În 1991, i-a apărut volumul *Confesiuni*, cu poezii traduse în românește de Constantin Olariu (Budapesta, Editura Dunărea). Promițătoarea cale de scriitor și artist i-a fost curmată de moartea timpurie, pe 22 mai 1968.

Poza săptămânii

Credincioși ortodocși la slujba din duminica trecută, în Maramureș

Pe copertă: Pandemia de coronavirus prin ochii graficienei Adela Kiss

Apeluri ale AȚRU

Nominalizări la distincția „Pentru învățământul românesc”

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria face apel la nominalizări pe anul 2020, pentru distincția „Pentru învățământul românesc”.

Pentru comunitatea românească din Ungaria, premiile sunt deschise persoanelor care îndeplinesc o activitate profesională excepțională în cadrul educației naționalității române. Premiul se acordă acelei persoane care a prestat o activitate remarcabilă în cadrul educației de naționalitate și în interesul comunității românești.

Pot face propuneri: deputații Adunării Generale a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria; prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria; instituțiile de învățământ publice de naționalitate română din Ungaria; instituțiile publice de învățământ care predau limba română; autogovernările locale de naționalitate; persoane particulare.

Nominalizări la distincția „40 de ani de activitate în învățământul românesc din Ungaria”

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria face apel la nominalizări pe anul 2020, pentru distincția „40 de ani de activitate în învățământul românesc din Ungaria”.

Premiul se acordă celui pedagog de naționalitate română, care a prestat o activitate remarcabilă de cel puțin 40 de ani în cadrul învățământului românesc și se bucură de stimă în cadrul comunității. Pentru anul 2020, distincția se acordă cadrului didactic care în anul școlar 2019/2020 a împlinit 40 de ani de activitate sau se află în pragul pensionării.

Pot face propuneri: instituțiile de învățământ românesc aflate sub tutela AȚRU; deputații Adunării Generale a AȚRU.

Nominalizări la distincția „Pentru tinerii noștri” (cupă transmisibilă)

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria militează pentru păstrarea și dezvoltarea culturii și limbii române, acestea fiind o preocupare primordială. În acest scop, elevii din învățământul general și liceal al instituțiilor de naționalitate română din Ungaria sunt încurajați să-și îmbunătățească continuu abilitățile de limbă română, să își cultive utilizarea limbii române la un nivel tot mai înalt, consolidându-și astfel sentimentul de apartenență la cultura și naționalitatea română, precum și la existența limbii române vorbite. În baza celor de mai sus, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria face apel la nominalizări pe anul 2020, pentru distincția „Pentru tinerii noștri”. Premiul se acordă celui elev care studiază și vorbește limba română la un nivel înalt.

Premiul se acordă în două categorii: pentru școlile generale și pentru liceu.

Pot face propuneri: directorii de instituții școlare.

Pentru fiecare categorie sunt nominalizați acei elevi care excelează la limba și literatura română sau în folclor, au obținut rezultate semnificative într-o competiție internă sau au demonstrat nivelul de cunoștințe la limba română peste medie și sunt exemple de urmat pentru colegii lor.

*

Toate propunerile pentru cele trei apeluri se vor trimite prin poștă sau electronic până în data de **25 mai 2020**, la adresa: Oficiul AȚRU, 5700, Gyula, str. Eminescu nr. 1 sau prin email: atru@globonet.hu. Dosarele să cuprindă datele personale și descrierea activității celor nominalizați.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Borcaniada 2020 – Grafică de Adela Kiss

Copertile numărului de față sunt ilustrate de graficile Adelei Kiss, originară din Jula. Artista româncă trăiește în Budapesta și din locuința ei de lângă malul Dunării și-a îmbucurat fanii de pe rețeaua de socializare aproape zilnic cu desene inspirate de pandemia de coronavirus. Adela ne împărtășește gândurile și impresiile sale în următorul interviu.

– Care a fost primul desen pe tema noului coronavirus și care ți-au fost atunci primele gânduri legate de această pandemie?

– Primul desen l-am realizat de 8 Martie, de Ziua Femeilor, pentru că atunci deja se simțea că o să urmeze o perioadă mai neobișnuită. Atunci deja se vorbea la știri că se apropie o pandemie și va fi necesar să ne autoizolăm. Cred că atunci mulți am fost în panică, pentru că nu știam ce va urma, ce ne așteaptă.

– Te-ai gândit atunci că vei face un serial pe această temă?

– Nu, categoric nu. La serial absolut nu m-am gândit, doar așa instinctual am simțit nevoia ca să desenez, să aștern pe hârtie sentimentele din perioada pe care o trăim acum.

– De ce ai continuat și chiar în ultima perioadă ai realizat zilnic câte un desen spre bucuria fanilor tăi de pe Facebook?

– Eu nu am vrut să fac un serial din aceste desene, dar toți mă întrebau pe Facebook diferite lucruri: când iese fetița din borcan? ce va urma? Asta mi-a făcut și mie chef ca să continui și oricum am avut deja multe idei în minte. Nu a fost un mare sacrificiu să mai desenez și să-i mulțumesc pe cei ce urmăreau soarta fetiței din borcan. O singură frică am avut: ca să nu devin plictisitoare. Interesul prietenilor mei însă m-a convins să continui.

– În primul desen, fetița încă este în afară, stă lângă o masă, iar borcanul este pe masă cu niște pensule. Cum ai ajuns la ideea borcanului?

– Foarte simplu. Atunci când s-a prevăzut deja că va trebui să stăm cu toții acasă în carantină, iar magazinele vor fi închise, cu toate că eu lucrez de acasă, m-am stresat puțin că voi rămâne fără mijloacele necesare, că nu voi avea destulă hârtie sau vopsea, ca să pot să lucrez liniștit o perioadă mai lungă. Am fost puțin panicată ca, înainte să se închidă tot orașul, să pot să ajung să-mi cumpăr materiale pentru o lună sau două. Atunci mi-a venit ideea borcanului, când auzind la știri că se introduc tot mai multe restricții, va trebui să trăim cât mai izolați, vor avea o viață parcă sigilată. Așa am simțit atunci că mă aflu într-o stare de parcă aș fi închisă într-un borcan sigilat total.

– Ești un artist independent, care lucrează cel mai mult de acasă, deci home office-ul nu ți-a schimbat foarte mult viața de zi cu zi. Ce ți-a lipsit cel mai mult în perioada asta a statului obligatoriu acasă?

– Ulterior pot să spun că aproape că nu mi-a lipsit nimic, pentru că de ieșit pe stradă eu am ieșit în fiecare zi, altfel nu aș fi rezistat. Eu sunt obișnuită cu mișcarea, ca să mă plimb sau să alerg măcar o oră în fiecare zi în aer liber. La început a fost o singură zi când nu am ieșit, dar atunci mi-am zis că eu așa nu pot, mai bine să mă ia virusul. Mi-au lipsit și prietenii, dar cu ei oricum țin legătura prin telefon, prin internet.

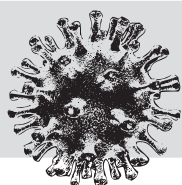
– Fiecare om reacționează altfel la situațiile de criză. Pe tine te inhibă sau te inspiră astfel de situații?

Pe mine m-a inspirat foarte tare, pentru că este o situație nouă, știu nu prea fericită, pentru că atunci când mor oameni nu poți să te bucuri, dar situația în sine m-a inspirat, au venit lucruri noi în viața noastră.

– Până când continui serialul cu fata din borcan?

– Până acum am realizat 25 de desene pe tema pandemiei de coronavirus. Nu am plănuț să desenez așa lung, dar deocamdată mă inspiră situația și mai am idei.

E.Ș.

Cum ne-a schimbat viața pandemia?

Ne răspund: doi profesori universitari și doi directori de școală

Perioada 12 martie–4 mai a fost una fără precedent în acest secol, deoarece au fost afectate toate domeniile de activitate umană, implicit și sistemul de învățământ. De câteva zile, restricțiile sociale s-au mai relaxat, au apărut unele noi cu titlul de obligativitate,

pe alocuri. A fost o perioadă grea? A fost o perioadă ușoară? Ce se poate face în casă timp de două luni? La toate aceste întrebări ne răspund profesori și directori ai unor instituții de învățământ primar și universitar din Ungaria.

Dr. Mihaela Bucin,
șefa Catedrei de Română
a Universității din Seghedin:

– Poate că este devreme să spunem că acest segment al vieții noastre s-a terminat, noi nu putem vedea viitorul, nu ne putem aventura să dăm niște rezolvări pentru ceea ce va urma, așa că eu zic să rămânem la faptul că suntem încă într-un vârtej de evenimente neașteptate pe care încercăm să le înțelegem și cărora încercăm să supraviețuim, atât la nivel personal, la nivelul familiei, cât și la nivel profesional, la locurile de muncă, în cadrul relațiilor noastre cu semenii. A fost o perioadă de restricții la care nu ne-am așteptat. Am perceput aceste restricții ca un mod de a-mi arăta responsabilitatea și dragostea pentru oamenii între care trăiesc. Nu m-am lăsat sedusă de vești care îndemneau la încălcarea restricțiilor. Nu ne permitem să ne jucăm cu viața, deoarece nu noi ne-am acordat această șansă de a trăi, dar avem obligația să avem grijă de viața care ne-a fost dată în dar, de a noastră și de a celor din jur.

Am avut șansa ca profesor să îmi desfășor activitatea fără încetare în toată această perioadă. Activitatea cu studenții prin metode online a început cu dificultate, nu ne-am gândit niciodată că vom fi nevoiți să luăm legătura cu studenții într-un alt mod decât în mod direct, la seminarii și la cursuri, în birourile noastre de la facultate. Eventual cel mult pe telefon sau prin messenger, dar nu eram pregătiți să ținem cursuri, seminarii, examinări online, pe o platformă de internet. S-a

dovedit însă faptul că aceste metode nu sunt foarte dificile, mai ales pentru tineri, fie ei studenți, chiar și profesori mai tineri, care nu au avut probleme cu racordarea la internet a activităților didactice. Cele mai bune ore mi s-au părut cele pe care le-am făcut cu studenții între patru ochi, fiindcă noi avem studenți puțini, am putut vorbi cu ei ore întregi, chiar atunci când au fost la distanțe de sute de km. Unii studenți de ai noștri din România au mers acasă la începutul pandemiei și am ținut orele cu ei pe platforme de internet. A fost interesant că nu am văzut ochii studenților noștri atât de aproape, și nici noi între noi cu colegii, cu colegii din catedră, cu ceilalți profesori de la universitate, cu membrii consiliului facultății, nu ne-am întâlnit atât de aproape ca prin intermediul internetului. În afară de ore și seminarii, fiind membră în consiliul profesional al facultății, am avut posibilitatea, ca cel puțin de 3–4 ori pe lună să particip la ședințe online, organizate de decanatul facultății, și am avut o senzație de solidaritate și de empatie din partea colegilor. M-a impresionat seriozitatea cu care ei și-au desfășurat munca, seriozitatea cu care am participat cu toții la luarea de hotărâri, în această perioadă în care activitatea nu s-a putut opri. Cu toții trăim din bani, din salarii, și fiecare dintre noi a avut interesul ca în afara micilor interese proprii și micilor deranjamente sau probleme personale activitatea noastră să meargă mai departe.

Predarea online este de viitor. Probabil, că după această perioadă toți profesorii își vor revedea părerile despre predarea online și sunt convinsă că mulți dintre noi vom face apel la această metodă în cursul activităților noastre viitoare.

(Continuare în pagina a 9-a)

Patriarhul Daniel: Mesaj spiritual în timp de pandemie

Pandemia cauzată de coronavirus este o surprinzătoare provocare în domeniul sanitar, social, politic și economic, pe plan național și internațional.

Din cauza pandemiei, autoritățile de stat au impus măsuri dure de distanțare socială, de izolare și de carantină, ceea ce schimbă mult viața și activitatea oamenilor.

Această pandemie a produs și încă produce multă panică, teamă de îmbolnăvire și teamă de moarte. De aceea, **starea de pandemie ne cheamă să reflectăm mai mult și mai intens la importanța vieții și a sănătății omului pe pământ.**

În acest sens, Sfintele Scripturi ne spun că viața și sănătatea oamenilor sunt daruri ale lui Dumnezeu – Creatorul, însă aceste daruri trebuie păstrate și cultivate cu responsabilitate.

Cartea *Înțelepciunea lui Solomon* ne învață că „Dumnezeu n-a făcut moartea și nu Se bucură de pieirea celor vii” (1, 13), însă „prin invidia diavolului, a intrat moartea în lume” (2, 24), când, prin neascultare de Dumnezeu Creatorul lor, protopărinții Adam și Eva au rupt comuniunea cu Dumnezeu, Cel ce este Izvorul vieții și al sănătății (cf. *Facere* 3, 1-6).

Ca urmare, treptat, au apărut bolile și moartea fizică a omului, precum și perturbări în natură cu efecte negative asupra vieții.

Totuși, **iubirea lui Dumnezeu-Creatorul pentru umanitate și pentru întreaga creație rămâne constantă în istorie, deoarece Dumnezeu dorește eliberarea omului de păcat ca mod egoist de viață, de boală și de moarte.**

În acest sens, Mântuitorul Iisus Hristos a vindecat foarte mulți oameni bolnavi, iar apoi a trecut El însuși prin suferință și moarte, pentru a birui moartea din interiorul ei prin Înviere și pentru a dăruia tuturor oamenilor posibilitatea învierii (cf. 1 *Corinteni* 15, 22).

În această perspectivă, **viața omului pe pământ are sens deplin dacă este înțeleasă ca timp de pregătire spirituală a omului pentru a intra în iubirea și bucuria eternă a lui Dumnezeu, dacă omul a iubit pe Dumnezeu și pe semenii lui în timpul vieții pământești** (cf. *Matei* 25, 31-46).

În prezent, starea de pandemie poate fi înțeleasă și ca **un test sau o verificare a stării spirituale a oamenilor, mai ales a intensității iubirii lor față de Dumnezeu și față de semenii.**

În starea de pandemie, **rugăciunea este izvor spiritual de pace și speranță, iar solidaritatea spirituală și materială cu cei aflați în suferință este izvor de curaj și de bucurie.**

Starea de pandemie ne cheamă **să transformăm suferința în speranță și izolarea în dorință de comuniune mai multă între oameni.**

Mai ales acum, când lumea trece printr-o perioadă tristă și dificilă

din cauza pandemiei coronavirusului, avem nevoie de o credință mai puternică, de ajutor pentru a ne restabili sănătatea sau de a ne proteja de boli.

În acest sens, rugăciunea către Dumnezeu, Vindecătorul sufletelor și trupurilor noastre, Care este izvor de tămăduiri, este menită să ne întărească în credință, să ne înmulțească iubirea față de Dumnezeu și față de semenii și să ne dăruiască speranță că vom trece prin această încercare cu ajutorul Lui.

Astăzi, în contextul noii pandemii de coronavirus COVID-19, când vedem în jurul nostru atât de multe semne ale bolii și ale morții fizice, trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu pentru toate persoanele bolnave, dar și pentru toți medicii și personalul sanitar, pentru toți voluntarii care îi ajută pe cei bolnavi și pe cei aflați în izolare, precum și pentru toți cei ce lucrează cu devotament pentru sănătatea și binele ființelor umane afectate într-un fel sau altul de această pandemie.

În același timp, iubirea izvorâtă din rugăciunea pentru cei adormiți în Domnul este mai tare decât moartea. Pomenirea în rugăciune a celor adormiți în Domnul este un act de credință, de speranță și de iubire.

Prin urmare, chiar și atunci când suntem lipsiți de participarea fizică la serviciile religioase, ar trebui **să comunicăm spiritual cu Dumnezeu prin rugăciune**, ascultând și citind Cuvântul lui Dumnezeu, ascultând slujbele Bisericii și prin multe fapte de milostenie, inclusiv prin iertarea aproapelui și împăcarea cu toți cei pe care i-am supărat, astfel încât să ne arătăm marea noastră iubire față de Dumnezeu și față de ceilalți oameni.

În acest context, Biserica suferă mult, deoarece slujitorii ei nu se pot ruga împreună în aceeași biserică, în același locaș de cult cu credincioșii.

În acest sens, **casele credincioșilor din parohii devin paraclise sau capele familiale** care, prin rugăciune, țin legătura cu bisericile din parohii, mărturisind credința comună în Domnul nostru Iisus Hristos.

Viața și sănătatea sunt Daruri sau Binecuvântări de la Dumnezeu. Numai El este permanent fidel poporului Său, Cel ce nu îi trădează niciodată pe copiii Săi, întrucât este, pentru întreaga omenire, un Părinte iubitor, ajutător și iertător.

La sfârșitul acestei pandemii, avem încredințarea că Dumnezeu îi va lumina pe toți oamenii să înțeleagă mai bine că numai prin credință, speranță și iubire, exprimate în fapte bune pentru ceilalți semenii, pot fi depășite perioadele de încercare și suferință și pot fi simțite pacea și bucuria Lui.

† Daniel
Patriarhul României

Ore de religie on-line, pentru elevii români din Ungaria

Orele de religie reprezintă o activitate didactică educativă, dar și o componentă foarte importantă a misiunii Bisericii Ortodoxe Române în rândul celor mai mici dintre membrii ei. În contextul pandemiei actuale, când școlile din foarte multe țări au fost închise de mai bine de două luni, activitățile didactice au continuat să se desfășoare prin mijloace de comunicare modernă, cunoscute și sub numele de „învățământ on-line”, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

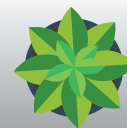
Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Siluan, ore de religie se desfășoară și pentru elevii ortodocși de la școlile generale românești din Ungaria, de la Julia, Budapesta, Micherechi, Bătanian, sau din alte părți și sunt ținute de preoți români din acele locuri, care îndeplinesc și activitatea de profesori de religie. Părintele Protosinghel Visarion Tuderică este unul dintre acești profesori de religie, la Școala Generală Românească din Micherechi și la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Julia, desfășurând această activitate didactică de 9 ani.

Elevii care participă la orele de religie online desfășurate de pr. Visarion s-au adaptat acestui nou stil de învățământ și primesc pe această cale mesajul și învățăturile de credință ale Bisericii Ortodoxe Române, care înseamnă mult pentru viața lor spirituală și formarea lor din punct de vedere educativ și uman și pentru a răspunde întrebărilor și căutărilor firești pe care le au la această vârstă. De la chilia sa, de la Centrul Eparhial din Julia, pr. Visarion le-a vorbit elevilor

de la Julia (joi, 14 mai 2020), despre dragostea și responsabilitatea omului față de animale și lumea înconjurătoare, evocând în acest sens legătura specială care s-a creat între anumite animale și Sfinții Bisericii noastre. Dincolo de orele propriu-zise, pr. Visarion a realizat și anumite materiale didactice sub formă de filmulețe sau slide-uri (Învierea Domnului, Poarta Raiului) și este foarte preocupat de găsirea unor mijloace adecvate pentru a putea ușura transmiterea mesajului creștin-ortodox în sufletele elevilor săi.

LECȚII LA DISTANȚĂ

Învățământ românesc la distanță pentru toate generațiile (8)

Continuăm și în această săptămână lecțiile la distanță pentru toate generațiile de elevi, mai puțin pentru studenții de la facultăți, care au intrat deja în sesiune de examene. Rubrica din această săptămână o începem cu un apel la un concurs de desen pentru copii, lansat zilele acestea de către Departamentul pentru Românii de Pretutindeni.

În realizarea lecțiilor din această săptămână ne-au venit în

ajutor: dr. Florin Cioban, de la Catedra de Română din Budapesta și profesoara Livia Stăvaru de la Școala Generală Română din Iula. Le mulțumim!

Așteptăm în continuare colaborarea învățătorilor sau profesorilor, care doresc să contribuie la îmbunătățirea acestor pagini de ziar, dedicate copiilor și tinerilor români din Ungaria. E.Ș.

Concurs de desen pentru copii români de pretutindeni

Chiar dacă #stămacasă de Ziua Românilor de Pretutindeni, care anul acesta este pe 31 mai, și de Ziua Internațională a Copilului, Departamentul pentru Românii de Pretutindeni își propune să îi premieze pe câțiva dintre cei mai talentați copii români din diaspora și din comunitățile istorice.

Îi invităm, așadar, la un CONCURS în care să își arate talentul la DESEN.

Tema pe care o propunem este „**Prieteni la distanță**”, iar desenele vor fi postate într-un album pe pagina de Facebook a DRP.

Autorii celor **5 lucrări** care vor strânge cele mai multe aprecieri vor fi premiați cu câte o **tabletă**.

Fotografiile cu lucrările celor mici, însoțite de numele și prenumele, vârsta și țara de reședință pot fi trimise pe mesageria privată a paginii de Facebook a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni sau pe adresa de e-mail comunicare@mprp.gov.ro, în perioada **12 mai – 22 mai 2020**.

Puteți vota desenul preferat în perioada 23–31 mai 2020.

Sărbătorim împreună copilăria, joaca, prietenia și zâmbetele celor mici, chiar și într-o lume în schimbare!

GRĂDINIȚĂ

Crenguța înflorită

- Spune ce vezi în imagine!
- Colorează vestitorii primăverii!

Cățelul, prietenul meu!

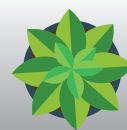
- Unde trăiește cățelul?
- Cum se numesc animalele îngrijite de om și care trăiesc în curtea acestuia?

Din „Cartea copilului isteț”, realizată de educatoarea Adelina Olteanu-Sturza, din Bătănia

LECȚII LA DISTANȚĂ

ȘCOALA GENERALĂ

GRAMATICĂ

Adjectivul și gradele lui de comparație

Adjectivele pot exprima:

o **însușire obișnuită**, care nu este comparată cu a altui obiect (**gradul pozitiv**): lungă, bune.

un **grad mai înalt al însușirii**, dacă îl comparăm cu alt obiect (**gradul comparativ**): mai lungă, mai înalt, la fel de bune.

gradul cel mai înalt al însușirii, în comparație cu însușirea altui obiect (**gradul superlativ relativ**): cel mai lung, cea mai bună.

gradul cel mai înalt al însușirii, fără termen de comparație (**gradul superlativ absolut**).

Gradele de comparație sunt formele pe care le ia adjectivul pentru a arăta că o însușire poate exista în grade diferite la două sau mai multe obiecte comparate, sau chiar la același obiect, în situații diferite.

Adjectivele au trei grade de comparație:

* **pozitiv**: frumos;

* **comparativ**:

a) **de superioritate** (se formează de la adjectiv la gradul pozitiv precedat de adverbul **mai**): mai frumos.

b) **de egalitate** (se formează de la adjectiv la gradul pozitiv precedat de cuvintele: **tot așa de, la fel de, tot atât de**): tot așa de frumos.

c) **de inferioritate** (adjectivul la gradul pozitiv precedat de adverbele **mai și puțin**): mai puțin frumos.

* **superlativ**:

relativ:

-de superioritate (se formează de la comparativul de superioritate precedat de articolul adjectival **cel, cea, cei, cele**): cel mai frumos

-de inferioritate (se formează de la comparativul de inferioritate precedat de articolul adjectival): cel mai puțin frumos.

b) **absolut** (se construiește cu adverbele **foarte, prea, tare, nespus de, grozav de, nemaipomenit de** etc): foarte frumos, tare frumos, nemaipomenit de frumos.

EXERCIȚII:

1. Puneți adjectivele din paranteze la gradele indicate.

Comparativ de superioritate:

Vreau să văd cine este (curajos).

Copacii aceștia păreau (înalti) decât aceia.

Superlativ relativ de superioritate:

Foamea e (bun) bucatar.

(frumoase) flori din măracini se culeg.

2. Construiți oral enunțuri în care adjectivul **vesel** să fie la toate gradele de comparație.

3. Subliniați toate adjectivele din textul de mai jos și precizați gradul de comparație pentru fiecare dintre ele.

a) „Acolo apa cânta cu un cântec surd, nfiorător; (...) n covată zvâcnea n pulbere foarte fină făina și eu priveam cu ochii mari la toate, ca la niște puteri suprapământeste.”

(Mihail Sadoveanu, „Sfaturi vechi”)

4. Puneți două adjective din text la comparativ de superioritate.

5. Indicați gradul de comparație al adjectivelor de mai jos:

a) Mirela este o fată frumoasă.

b) Ea nu este cea mai frumoasă din clasă.

c) Vitrina aceea este frumoasă, frumoasă.

d) Andreea este mai frumoasă decât Ioana.

dr. habil. Florin Cioban, Catedra de filologie română, ELTE Budapesta

ADJECTIVUL

Adjectivul este partea de vorbire care exprimă o **însușire** a unui substantiv.

Adjectivul își potrivește forma după numărul și genul substantivului pe care îl însoțește.

	NUMĂR SINGULAR	NUMĂR PLURAL
GEN FEMININ	bluză albă	bluze albe
GEN MASCULIN	nor alb	nori albi
GEN NEUTRU	zid alb	ziduri albe

Adjectivul poate sta după substantivul pe care îl însoțește sau înaintea acestuia.

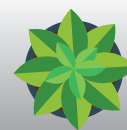
Concurs online de povești
pentru elevii școlii din Bătania

Profesoarele **Sofia Pilan** și **Anca Stan** de la Școala Generală „Lucian Magdu” din Bătania au lansat recent un concurs online de povești cu titlul „A fost odată ca niciodată...”, la care s-au înscris în total 15 elevi. Filmulețele cu cele 15 povești au fost încărcate pe pagina de Facebook a școlii (<https://www.facebook.com/battonya.romaniskola>), unde acestea pot fi urmărite și votate, încurajând astfel copiii care și-au ales, au exersat și au filmat poveștile.

Până în **31 mai 2020** se pot vota cele mai bune povești, ca apoi de Ziua Copilului din 1 iunie, să fie publicate rezultatele.

Dați un LIKE pentru povestea care vă place cel mai mult!

LECȚII LA DISTANȚĂ

LITERATURĂ

Luntrașul

de Vasile Gurzău
(Fragment)

Demult, demult, au trăit trei feciori frumoși care au crescut la sat, într-o familie de oameni săraci. Neavând aproape nimic, cei trei frați s-au tot gândit la un trai mai bun și se întrebau ce ar putea face pentru aceasta. Și așa, fiecare dintre ei își bătea capul zi și noapte. Într-o zi, feciorul cel mai mare, după ce a visat un vis, a rostit următoarele vorbe:

– Frații mei, dac-aș avea eu o moșie așa de mare ca și groful Tisa, eu i-aș ajuta pe oamenii săraci. Când ar veni la mine să ceară câte ceva, eu le-aș dăru cu drag lemne uscate, grâu copt și auriu, câte un porc gras, câte o oaie blândă și câte și mai câte bunuri pământesti. Eu aș face mult bine pentru ei, nu ca și câinele ăsta de domn.

– Dar tu ce ți-ai dori? I-a întrebat pe fratele mijlociu.

– Ei, eu dacă aș fi păcurar și aș avea turme de oi, miei blânzi, lapte dulce, caș gustos, i-aș sătura pe cei flămânzi și săraci, pe cei ce ar veni acolo la mine, la stâna din vale, plină de pace.

– Dar tu, frățioare, ce vrei să faci? I-a întrebat pe cel mic.

– Eu aș vrea să mă fac luntraș pe o apă mare cât Dunărea, să port drumetii cu marfa lor, de pe un mal pe altul.

Pe acolo nu erau poduri, oamenii treceau apa cu luntrea, în care încăpeau câte patru, cinci ori șase călători. A venit ziua când Dumnezeu a împlinit dorința celor trei feciori. Feciorul cel mare a devenit stăpânul unor pământuri roditoare, cu păduri dese, cu holde multe și mănoase, cu grâul până-n brâu, cu floarea-soarelui galbenă ca aurul.

Feciorul mijlociu s-a făcut păcurar „pe-o gură de rai”, având turme multe, oi mândre, cai năzdrăvani, câini prieteni și bunuri multe-multe: caș, lapte, urdă dulce. Iar feciorul mezin s-a făcut luntraș. Trecea cu barca peste Dunăre și ducea mulți călători de pe un mal pe altul.

În acele vremuri vechi, Hristos și Sfântul Petru umblau pe pământ și au dorit să-i vadă cum și-au ținut vorba cei trei frați.

FIȘĂ DE LUCRU – LUNTRAȘUL

1. Povestitorul este:

- a) Maria Gurzău Czeglédi
- b) Vasile Gurzău
- c) Ion Creangă

2. Povestea începe:

- a) A fost odată ca niciodată
- b) Demult, demult

3. Întâmplarea se petrece:

- a) în pădure
- b) în oraș
- c) într-un sat

4. Câți feciori sunt în poveste:

- a) 3 b) 7 c) 12

5. Cum erau feciorii:

- a) bogați b) săraci

6. Feciorul cel mare visa să fie:

- a) luntraș
- b) păcurar
- c) om bogat

7. Feciorul cel mic visa să fie:

- a) păcurar
- b) luntraș
- c) om bogat

8. Feciorul cel mijlociu visa să fie:

- a) om bogat
- b) păcurar
- c) luntraș

9. Câți oameni încăpeau într-o luntre:

- a) 4,5,6 b) 1,2,3 c) 7,8,9

10. Dumnezeu a împlinit dorința celor 3 frați:

- a) Da b) Nu

11. În acele vremuri vechi, cine umbla pe pământ:

- a) Dumnezeu și Sf. Petru
- b) Hristos și Sf. Ilie
- c) Hristos și Sf. Petru

Povestitorul **Vasile Gurzău** s-a născut în 1898, la Micherechi, într-o familie de țărani români. Primele povești le-a învățat de la mama sa și de la povestitorii din sat (Pipoș, Danțoș, Trandafir, Iuane Trifului, Zagoni), care povesteau cu mare drag atât în timpul muncilor cât și la diferite întâlniri din sat. A însușit multe povești și pe vremea când își exercita stagiul militar. Vasile Gurzău a deținut un adevărat tezaur de povești, interpretând narațiunile cunoscute în limba română și cea maghiară cu un deosebit talent.

După observările profesorului Samuel Domokos, cel care a cules primele povești din Micherechi, povestitorul Gurzău prefera mai ales basmele cu eroi supranaturali. Vasile Gurzău s-a stins din viață în anul 1980, rămânând în urma lui în formă tipărită povești bilingve și întâmplări dintr-o lume demult uitată. El a fost primul român din Ungaria, distins cu titlul „Maestru al artei populare”.

12. Găsiți cuvinte în text:

a) cu același înțeles, sinonime pentru:

- viață -
- cioban -
- călători -
- brânză -
- câmpuri semănate -
- proprietar -
- mic -
- cuvânt -

b) cu sens opus, antonime pentru:

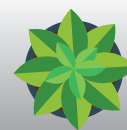
- bogat -
- urâți -
- ude -
- slab -
- sălbatică -
- acum -

Material întocmit de **prof. Livia Stăvaru**, pentru elevii de clasa a 5-a, de la Școala Generală Română din Jula

Luntrașul este o persoană care conduce o luntre, un fel de barcă cu fundul plat și cu prora și pupa înclinate, folosită pe ape fără valuri mari.

LECȚII LA DISTANȚĂ

DIN TRECUTUL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

De când trăiesc români în orașul Jula? (1)

Numele orașului Jula apare scris pentru prima dată în două diplome ale regelui maghiar Carol Robert de Anjou, date în 20 și 22 iunie 1313, în care numele localității era scris: *Julamonustra* (Mănăstirea Jula). În document se menționează dreptul acordat de către rege unui vătaf, cu numele Cosma cel Mic, de a dispune liber asupra bunurilor sale. Această informație a fost descoperită la începutul anilor 1880, de către istoricul Karácsonyi János, preot catolic în Oradea, născut în Jula.

Orașul, așezat aproape de Crișul Alb, înconjurat de mlaștini, a început să se dezvolte datorită construirii unei cetăți de cărămidă, care a apărut populația de năvălire a dușmanilor. O fortăreață cu turn a fost edificată în timpul domniei lui Carol Robert, la care mai târziu s-au mai adăugat câteva clădiri, ca apoi, în timpul domniei regelui Sigismund de Luxemburg, să fie terminată în forma în care ni s-a păstrat până azi.

În anul 1403, orașul ajunge, prin donație regală, în posesia familiei lui Maróthy János. În acest timp, cunoaște o dezvoltare importantă, la care a contribuit în mare măsură cetatea, rolul strategic important al acesteia, precum și așezarea geografică a orașului. După moartea ultimului vlăstar al familiei Maróthy, orașul, împreună cu cetatea, este trecut în rândul averilor regale, asigurându-i-se anumite privilegii.

În secolul al XV-lea, când orașul se numea Vég-Gyula (făcându-se referire la rolul de apărare al cetății), au urmat vremuri de grele încercări asupra localității, urmările cărora s-au resimțit mai bine de un secol și jumătate. În acele timpuri s-au dezlănțuit năvălirile turcilor pe teritoriul Ungariei. Cetatea Julei a avut un rol chiar decisiv în calea turcilor. Totuși, după multe și grele lupte, care s-au dat pentru cucerirea cetății, a învins superioritatea numerică zdrobitoare a atacanților și, în anul 1566, orașul și cetatea a ajuns pe mâna turcilor.

Despre viața locuitorilor din timpul ocupației turcești avem destul de multe date. Aceasta se datorează faptului că istoricul și călătorul turc, Evlia Celebi, care a îndeplinit și serviciul de militar, între anii 1660–1666, se găsea în Ungaria, cutreierând toată partea ocupată de turci, descriind cele văzute și constatate în două volume, traduse în limba maghiară de către Karácsony Imre. Din aceste descrieri știm că orașul Jula a fost capitală de sangeac, aparținând de vilaietul Timișoarei.

În descrierile sale, Evlia Celebi amintește și despre locuitorii orașului, între care sunt și români: „Întreaga populație a orașului vorbește limba turcească, dar mulți știu să vorbească ungurește și românește. Iobagii toți sunt unguri și români... Viața este ieftină, pentru că ungurii și românii sînt harnici, silitori și serviabili.

Evlia Celebi mai descria că pe lângă cele două geamii (cea a lui Suleiman khan și a lui Ali bei) orașul are „două mănăstiri, trei școli primare, unsprezece băi. Are 200 de magazine, în orașul periferic sunt trei biserici... O imagine deosebită o constituie faptul că, pentru a merge de la o casă la alta, dintr-o grădină în alta, la moară, în vizită la prieteni sau cunoștințe, oamenii se deplasează cu barca”.

Ocupația otomană a durat până în anul 1695, când orașul Jula se eliberează de sub jugul turcesc.

În conscripțiile din anul 1717 sunt enumerate numele capilor de familie din oraș, printre care sunt amintite mai multe familii cu numele de Olah și Moldovan.

Începând din anii 1720, domeniul ajunge în proprietatea baronului Harruckern János György, care a repopulat orașul cu noi forțe de muncă, aducând aici mai multe familii de iobagi maghiari, români și germani.

În anul 1724, noul moșier colonizează în zonă germani din zona Rinului și din localitatea bavareză Gerolzhofen. După doar câțiva ani, colonia germană își alege un jude independent și se separă de orașul Jula, creând un nou oraș cu statut juridic separat, cu numele Jula-Germană. Deci, până la unirea din anul 1857 a celor două orașe cu numele de Jula, existau două localități cu conduceri separate: Jula-Maghiară (care cuprindea cartierele, numite și ele „orașe”: Orașul Central, Orașul Mic, Orașul Nou și Orașul Românesc) și Jula-Germană. **Eva Șimon**

Harta orașului din 1688

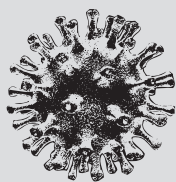
Harta orașului din 1913

Cetatea Julei azi

Bibliografie:

- Káldy-Nagy, Gyula, *A gyulai szandzsák 1567. és 1579. évi összeírása*, Gyula, 1982
 Scherer, Ferenc, *Gyula város története I-II*, Gyula, 1938
 Kereskényiné Cseh, Edit, *Karácsonyi János írásai Gyula történetéből*, Gyulai füzetek 1, Gyula, 1990
 Dusnoki-Draskovich, József, *Nyitott múlt. Tanulmányok, történetek Gyuláról, Békés vármegyéről és a fordított világról*, Gyulai füzetek 12, Gyula, 2000
 Havassy, Péter, *A gyulai vár és uradalom*, Budapest, 2013
 Misaroș, Teodor: *Din istoria comunităților bisericești ortodoxe române din R.P.Ungară*, Budapest, 1990
 Magyarország történeti statisztikai helységnévtára. 3. Békés megye, KSH, Budapest, 1993

(Urmare din pagina a 3-a)

Cum ne-a schimbat viața pandemia?

Ne răspund: doi profesori universitari și doi directori de școală

Dr Petru Weber,
profesor universitar la Catedra de Română
a Universității din Seghedin:

— Eu sper că cea mai dificilă perioadă a acestei pandemii oarecum este la final acum. Nu știm, și probabil nimeni nu poate spune cu exactitate, ce se va mai întâmpla. Se vorbește despre al doilea val al pandemiei, dar sperăm că nu va fi cazul. Se pare că urmează o perioadă de relaxare și avem nevoie de această relaxare, însă trebuie să fim în continuare vigilenți. O să încercăm să compensăm toate acele lucruri pe care nu le-am putut face până acum atât de liber, dar probabil că trebuie să respectăm în continuare acele reguli de protecție cu care noi deja ne-am obișnuit.

Se pare că aici, la noi în Ungaria, situația a fost mai liniștită decât în alte țări, precum Italia, Spania, Franța, etc. Până acum sunt plăcut dezamăgit în sensul că nu a fost nevoie de asemenea măsuri cum am văzut în Lombardia, în Nordul Italiei, și trag speranța că în continuare lucrurile se vor îmbunătăți, nu vom reveni la restricții cum am văzut în alte state.

După această perioadă sigur vor fi resimțite schimbări, mai ales din punct de vedere economic, însă cu timpul sper că vom reuși să depășim această fază și economia mondială și, în special, econo-

mia Ungariei va reuși să se redreseze. Din punct de vedere psihic, spiritual, cred că ne-am dat acum seama mulți dintre noi cât de important este contactul cu semenii noștri, dar totodată am învățat și să trăim în izolare dacă este nevoie, dacă vedem și întrevădem pe undeva sfârșitul acesteia.

Privind învățământul, sigur că acesta a trebuit să continue, iar predarea online se pare că a fost singura soluție în această perioadă de izolare, și în aceste condiții a trebuit să folosim tehnica pe care o avem la dispoziție. Predarea online poate să fie o soluție în vreme de criză, dar nu poate să fie un obiectiv major al învățământului. Am folosit și platforma online a universității, nu întotdeauna a funcționat sută la sută și a trebuit să recurg și la alte platforme pentru a putea să țin contactul cu studenții și să îmi țin cursurile, să le încarc materialele de care au nevoie pentru a se pregăti acum pentru sesiunea de examene. Transmiterea tuturor acestor cunoștințe este posibilă și online, dar de preferat și în mod optim este prezența în sala de curs, deoarece contactul dintre profesor și student nu poate fi atât de eficient vorbind doar prin niște aparate și având o abordare strict redusă la tema subiectului. Și examenele se vor desfășura online. Anul acesta universitar se va încheia online din toate punctele de vedere. Am speranța însă, ca anul universitar care va începe în septembrie să înceapă în sălile de curs și nu de acasă.

Erica Borbély,
directoarea Școlii Generale Române din Chitighaz,
consilier pe probleme de învățământ al ATRU:

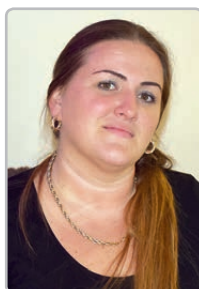

— Viața instituției noastre s-a transformat complet prin închiderea grădinițelor și școlilor din cauza coronavirusului. Vinerea am aflat că de luna va trebui să trecem la predarea online. Acel weekend l-am petrecut cu colegii pentru a decide cum putem introduce o educație online eficientă în școala noastră, ușor de utilizat și ușor accesibilă pentru copii și părinți. Diriginții fiecărei clase au evaluat posibilitățile fiecărui elev de a se racorda la internet, majoritatea dispunând de instrumentele și accesul la internet adecvate. Doar pentru câțiva elevi ai noștri a fost necesar să le trimitem materialul didactic pe hârtie. Google Drive s-a dovedit a fi platforma cea mai eficientă, prin care am trimis materialele elevilor prin grupurile de Facebook și Messenger ale școlii mai demult înființate. Cadrele didactice nu au întâmpinat dificultăți în editarea și încărcarea materialelor digitale, întrucât am folosit zilnic aceste programe, iar școala noastră este echipată bine din punct de vedere informatic. Le-am pregătit copiilor și

videoclipuri, materiale audio, teste ppt online și jocuri quiz. Cu ajutorul aplicațiilor redmenta, learningapps și kahoot am primit rezultatele de la elevi. Unii profesori deseori au lucrat pe Internet cu elevii în grupuri mai mici pentru a exersa la anumite materii. Din părerile împărtășite știm că marea majoritate a copiilor nu au nicio problemă cu predarea online, deoarece ei oricum în ziua de azi petrec mult timp în lumea internetului. În clasele superioare, această formă dezvoltă învățarea independentă, în clasele inferioare însă este nevoie și de ajutorul părinților. Am fost conștienți că nu va fi ușor și ne-am dat seama că de-a lungul anilor cât de importanți am devenit unul pentru altul.

În aceste luni au rămas nerealizate multe dintre evenimentele noastre, ceea ce desigur ne lipsește la toți. Educatorii de la grădiniță au trimis copiilor în ultimele săptămâni multe, multe jocuri și lucruri interesante. La grădiniță se lucrează deja, avem în fiecare zi în jur de 10–15 copii ai căror părinți lucrează și nu au cu cine să-i lase. Cel mai mare eveniment al anului școlar, serbarea de absolvire este incertă, dar o să încercăm să ne luăm rămas bun cum se cuvine de la absolvenții noștri. Cu toții suntem foarte obosiți și așteptăm sfârșitul anului școlar.

Ana Ruja,
directoarea Școlii Generale din Micherechi:

— La fel ca și alte instituții, și școala noastră a trebuit să treacă neașteptat de pe o zi pe alta la acest nou tip de învățământ. Toate cadrele didactice dispun însă de un laptop școlar, care este o „armă” esențială în educația digitală acum la ora actuală. Bineînțeles, am avut și ajutor din partea părinților, astfel nici un copil nu a necesitat să ne ocupăm personal de el. Am avut noroc și că tinerii de astăzi chiar dacă nu au acasă toți computer sau laptop au smartphone și am putut trimite materialul didactic fără probleme. Profesorii au evaluat săptămânal munca copiilor, iar la sfârșit vor primi note pentru ceea ce au lucrat.

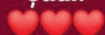
Din experiența mea proprie mărturisesc că și pentru mine a fost foarte grea prima săptămână. Cadrele didactice au contactat elevii și părinții și i-au informat despre noua metodă de predare. Până la a doua săptămână, totul a mers deja fără probleme. La elevii din clasele mici a fost nevoie de o colaborare cu părinții, pentru că fără ajutorul lor nu am fi putut să comunicăm cu copiii, fără părinți era imposibilă predarea la distanță. Probabil că anul acesta nu o să putem să organizăm nimic pentru copii, dacă nu ne este permis, nu o să avem nici serbare de sfârșit de an școlar, nici excursii, nici tabere școlare. O să avem o vară deosebită față de celelalte vacanțe, însă și după încheierea anului școlar o să ținem în continuare legătura și o să încercăm să găsim pentru vară programe comune și jocuri cu copiii, chiar și online, dacă nu avem voie să ne întâlnim cu toții.

Anca Becan—Zsolt Szabó

Haz de necaz

Această criză a venit
ca să îți demonstreze
că ai fost fericit și nu
știai.

După imnul României,
de azi când vă oprește
poliția, veți auzi
melodia lui Smiley: "DE
UNDE VII LA ORA
ASTA"?!
Iar tu răspunzi:
Pierdut buletin,
nu mai știu de
unde vin

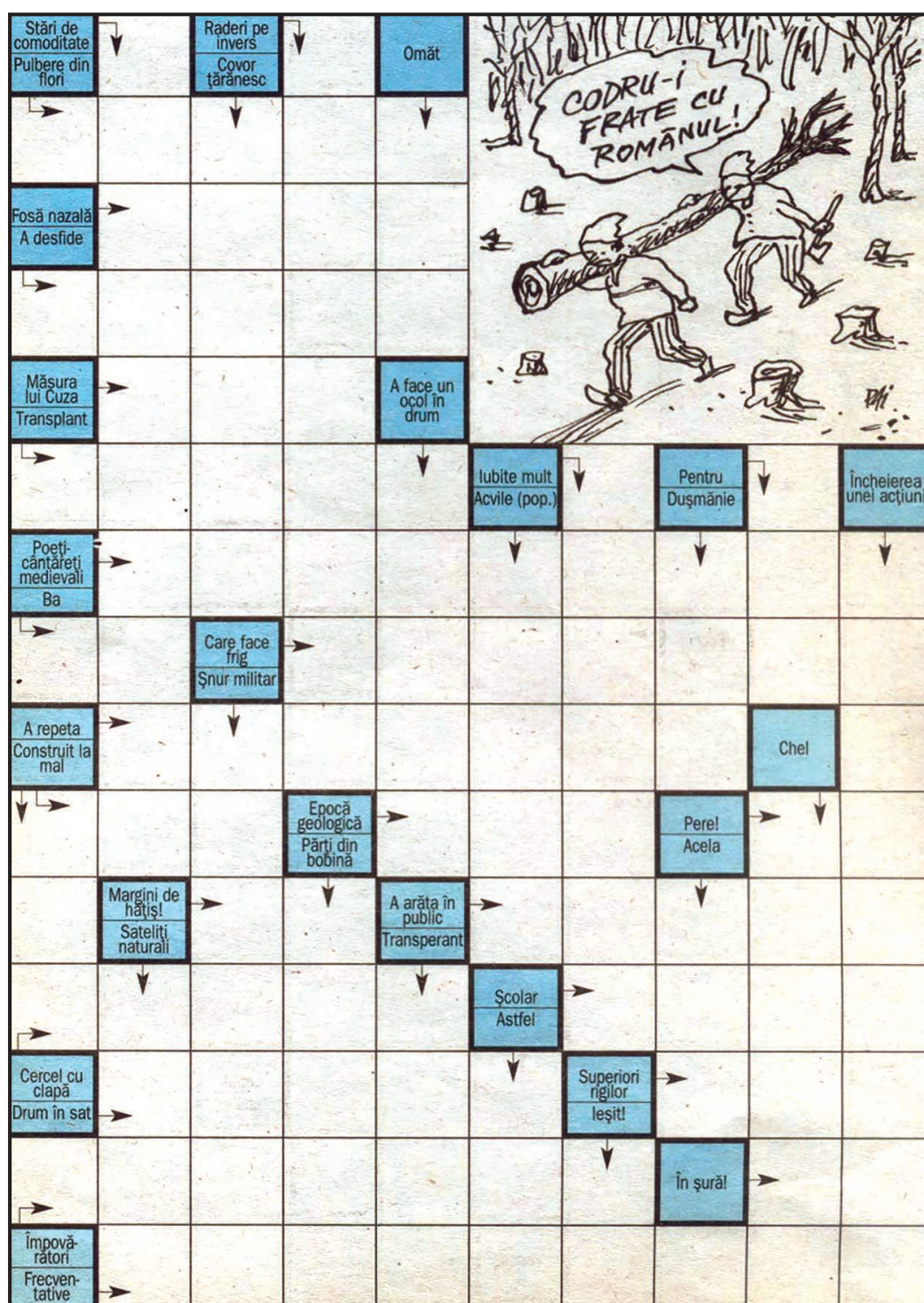
-Sunt agentul Ionescu
de la poliția rutieră.
-Vă rog să-mi spuneți
ce aveți în portbagaj?
-O jumătate de miel.
-Viu?

Am dat astăzi cu
dezinfecțant și pe
poza de familie.
Mi-a dispărut
soacra!!!

Integramă

VIZAVI

Glume

– Doamnă, fiul dvs. are o mare sete de știință.
De la cine a moștenit-o?

– Știința de la mine, setea de la tac-su!

Ion o găsește pe Maria în grădină, legată cu
sfoară de mijloc și atârând de o creangă.

– Ce faci așa atârnată, Mărie?

– Taci din gură, Ioane! Din cauza ta nu mai am
viață, că umblu cu toate pupezele din sat și mă
vorbește lumea. Mă spânzur!

– Păi, Mărie, când te spânzuri trebuie să pui
sfoara în jurul gâtului!

– Știu, am încercat, dar mă sufoc!

Fericit că se ridică restricțiile, un ardelean dă
fuga la cramă:

– O litră de pălincă, vă rog!

– Sigur, imediat. Aveți recipient?

– Da' io ce's?

O fetiță îi spune tatălui ei:

– Tată, mi-aș dori să am o surioară.

Zâmbind, tatăl îi replică:

– Frumoasa mea, dar tu ai o surioară. Dar nu
o vezi pentru că, atunci când intri pe ușa din
față, surioara ta iese pe ușa din spate.

Micuța, îngândurată îi zice:

– Vrei să spui că face la fel precum celălalt
tătic al meu?

– Crezi că există viață după moarte? Întreabă
șeful pe unul dintre angajații săi.

– Da, domnule, răspunde noul angajat.

– Atunci totul este cum nu se poate mai bine,
continuă șeful. După ce ai plecat ieri mai
devreme la înmormântarea soacrei tale, a
trecut pe aici ca să te vadă.

Dezlegarea integralei din numărul anterior

PROFIL: P; C; SAMAR; CAPA; TACIT; LATA; N; C;
MIRAT; DETASAT; LI; MOTAN; ZA; RAMUROS;
D; S; NISA; PR; SUR; TITIRI; RAPI; URIC; BANI;
TRONA; TI; TRASOR; RIDICA; CATURI; INSI.

Dezlegarea acestei integrale o găsiți în numărul următor!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Film

B.D. la munte
și la mareSâmbătă, 23 mai, ora 20.30
Pro Cinema

B.D. la munte și la mare (Brigada Diverse 3) 1972, este al treilea film din mini-serialul Brigada Diverse, un mini-serial de comedie în care se regăsesc mari actori ca: Toma Caragiu, Jean Constantin, Dem Rădulescu, Iurie Darie, Sebastian Papaiani, Puiu Călinescu. Ultima parte (din păcate) a capodoperei cinematografice B.D., cel mai bun film românesc de comedie din toate timpurile, având parte de o distribuție de excepție și o interpretare magistrală.

Expresul de Buftea

Sâmbătă, 23 mai, ora 20.30
Pro Cinema

Film de montaj, pentru aniversarea a 50 de ani de comedie românească, utilizând fragmente din filme românești din perioada 1927-1977. Secvențele de legătură – conversațiile unor călători cinea-fili în drum spre studiourile cinematografice din Buftea – reprezintă aproximativ 40% din lungimea totală a filmului.

„Le suntem recunoscători autorilor pentru reîntâlnirile cu marii actori dispăruți sau marii actori în viață. Le suntem foarte recunoscători pentru efortul bun și binevoitor de a ne destinde cu orice chip și pe orice cale: pe calea comediei, pe calea musicalului, pe calea musical-hall-ului, pe toate căile, pentru că, dacă ne uităm bine, un excelent moment comic vine dintr-un film polițist.” (Eva Sârbu, 1979, Cinema)

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

25 MAI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

26 MAI (Szabó Zsolt)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: La ceas de taină – Gabriela Rusu Păsărin/Radio România 17.55: Încheiere

27 MAI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

28 MAI (Ștefan Crăsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei/Anca Becan 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

29 MAI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Izvorășul – Revistă de etnografie și folclor / Gabriela Rusu Păsărin, Radio România 17.55: Încheiere

30 MAI (Szabó Zsolt)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: File de calendar popular 16.30: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

31 MAI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00-18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

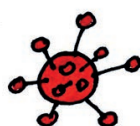
OBARȘIE, obârșii, s.

f. 1. Punct de plecare, început, origine. 2. Locul unde s-a născut cineva; familia, neamul din care se trage cineva; origine (socială). 3. Locul de unde începe să se formeze albia unui râu; izvor. 4. Culme, muchie, vârf. – Din sl. obrušije.

UMOR

CE TE MIRI?
Ș-AU DESCHIS
FRIZERIILE!

C. PATRASCU

ecranul
nostru

miercuri, 27 mai, Duna TV, ora 7.10

miercuri, 27 mai, Duna World, ora 13.45

Primul cor bisericesc din Chitighaz a fost cel condus de preotul ortodox Iosif Ioan Ardelean, înființându-se încă în 1889. Tradiția corală a românilor din Chitighaz a fost continuată, la sfârșitul anilor '40, de corul bisericesc, condus de dascălul Ioan Poptilican. Astăzi nu foarte des auzim de numele acelui român, care a reușit să aducă corul din satul său natal la un nivel înalt. La 30 mai serbăm 100 de ani de la nașterea dascălului și omului de cultură Ioan Poptilican. Realizator: Tiberiu Boca

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.huAutoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Julia, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Gheorghe Cozma

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Julia, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapestaInstitutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: szeged@icr.roInstitutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.huCentrul de Documentare
și Informare al AȚRU

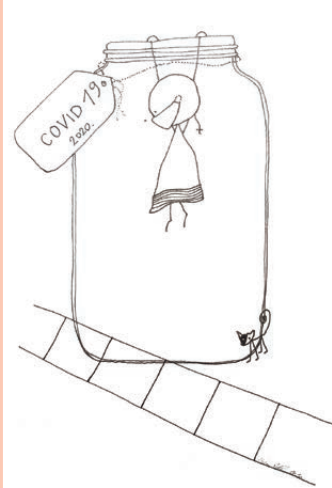
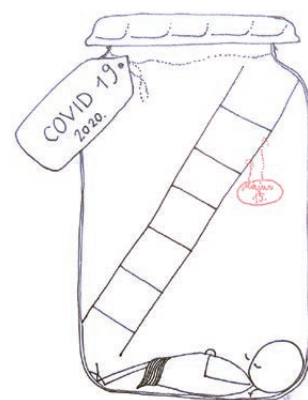
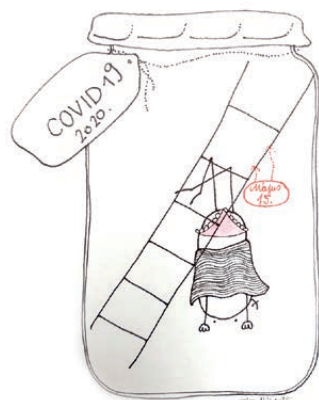
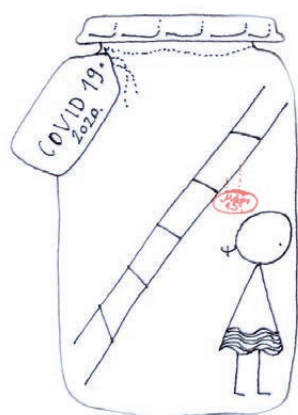
5700 Julia, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreanu Vetró

E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

BORCANIADA 28

GRAFICA DE ADELA KISS

FOAIA
românească

22 mai
2020

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2020: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Căminul Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).